POTOPA

Napsal: HENRYK SIENKIEWICZ — Velký historický román

— Jim mlhy neškodí, neboť o no dělo je stále v stejné výši namířeno a jen nepatrně v pravo nebo v levo se posunuje i může po tmě prováděti své dílo zničení, a rozvaliny se budou množit.

— V Boha mám naději a v Nejsvětější Pannu.

— Ano! Tak jest! Což abychom výpad provedli? Třeba bychom lidi ztratili, jen kdyby se podařilo tu obludu pekelnou zničiti.

V tu chvíli začernala se jakás postava v mlze, a Babinič objevil se u rozmlouvajících.

— Dívám se, kdo tu mluví — tváře nelze rozeznati na tři kroky — řekl. — Dobrý večer, ctihodný otče. O čem je řeč.

— Mluvíme o tom dělu. Pan Czarniecki radí, abychom učinili výpad . . . Ty mlhy sám satan rozvěšuje . . . již jsem nařídil exercicie.

Milovaný otče — řekl pan Ondřej, — od té doby, co mám to vecekí.

— Jediný člověk musí jít a ono dělo prachem vyhodit. A může to učinit, dokud mlhy panují. Nejlépe, kdyby mohl jíti v přestrojení. Zde jsou šaty podobné švédským. Nebude-li jinak možno vklouzne mezi Švédy, a nejsou-li lidé na náspu s naší strany, tím lépe.

— Pro Boha, co učiní jediný člověk?

— Není třeba, než aby dal dělu pytlík prachu do jícnu s doutnákem a aby doutnák zapálil. Až prach vybuchne, vezme dělo čert . . . Chtěl jsem říci, dělo pukne.

— Eh —chlapče, co to mluvíš? Což pak den ze dne do něho málo prachu vkládají, a přece nepukne!

Kmitic rozesmál se, políbil knězi rukáv hábitu a řekl:

— Otče milovaný — veliké máte srdce, rekovné, svaté . . .

— Ah, dejte pokoj! — přerušil ho kněz.

— A svaté — opakoval Kmitic, — ale v dělech se nevyznáte. Jiná je věc, kdy prach vybuchne v zadku děla, pak síla vymršťuje kouli, ale když prachem ústí nacpete a zapálíte, pak není děla, jež by pokus ten vydrželo. Zeptejte se pana Czarnieckého. Když se v ručnici roura sněhem ucpe, už ji při výstřelu síla prachu roztrhne. Taková to je síla šelmovská. Což teprve, když celý pytlík prachu v ústí děla vybuchne! Zeptejte se pana Czarnieckého.

— Tak tomu jest! To nejsou pro vojáka žádné tajnosti! — řekl Czarniecki.

— Nuže, kdybychom to dělo do povětří vyhodili — pokračoval Kmitic, — nejsou všecka ostatní ničím.

— Zdá se mi, že je to nemožno řekl kněz Kordecki, — neboť především, kdo to podnikne?

— Nezáleží na něm — odpověděl pan Ondřej, — ale je to resolutní šlechtic —a jmenuje se — Babinič.

— Vy? — zvolali současně pan Petr Czarniecki i kněz Kordecki.

— Ach, otče milý! Vždyť jsem byl u vás u zpovědi a ke všem svým kusům upřímně jsem se přiznal. Byly mezi nimi těžší než ten, který nyní provésti hodlám; jak můžete o tom pochybovati, zdali ho podniknu? Což mne neznáte?

— To je rek, to je rytíř nad rytíře, jako že mi je Bůh milý! — zvolal Czarniecki.

I objav Kmitice, volal:

— Dejte mi hubičku, za pouhou ochotu k činu — dejte mi hubičku.

— Ukážete-li jiný prostředek záchranný, pak nepůjdu — řekl Kmitic, — ale zdá se mi, že si tam budu věděti rady. Vzpomeňte, že po německu mluvím. To mnoho znamená, neboť kdybych při tom také přestrojen byl, nesnadno mne poznají, ale spíše se budou domnívati, že jsem z jejich tábora. Ostatně myslím, že nikdo před jícnem děla nestojí, neboť to není zdravé — a dílo provedu, než se ohlédnou.

— Co o tom soudíte, pane Czarniecki? — zeptal se náhle převor.

— Ze sta sotva jeden se z takového podniknutí vrátí — odpověděl pan Petr, — ale audaces fortuna juvat!

— Bývali jsme v horších parnech řekl Kmitic, — nic mi nebude, mám štěstí! Ach, otče milovaný — teď je to veliký rozdíl. Druhdy člověk pro slávu marnou, pro to, aby se ukázal, lezl do hazardu, také dělo do hradeb tříská, stále na ně myslím, a něco mi napadá. Výpad není k ničemu . . . Ale pojďme do jizby, já s vámi sdělím svou myšlenku.

— Dobrá — odpověděl převor, pojďme do mé cely .

Brzy na to zasedli při sborovém stole v chudobné jizbě převorově. Kordecki a Czarniecki bedlivě hleděli na mladou tvář Babiniče, jenž řekl:

— Teď výpad by neprospěl. Postřehnou nás a pobijí. To musí provésti jediný člověk. Zde si jediný člověk musí věděti rady.

— Jak to? — zeptal se Czarniecki — ale teď ku cti nejsvětější Panny to činím! Byť bych jí hlavu obětoval — řekněte sami, může-li si někdo slavnější smrti přáti, než umřít za takovou věc?

Kněz dlouho mlčel, konečně řekl:

— Mocí, prosbami, úpěním bych vás zdržoval, kdybyste toužil jenom slávy dosíci, ale máte pravdu, že tu jde o čest nejsvětější Panny, o tento posvátný příbytek a o vlast celou. A vy, můj synu, jestli se šťastně vrátíte, nebo toliko palmu úspěchu dosáhnete — slávy, štěstí nejvyššího — spasení dosáhnete. Proti srdci svému pravím vám tedy: jděte, já vás nezdržuji. Modlitby naše, ochrana boží půjdou s vámi.

—V takové společnosti půjdu směle a rád zahynu.

— A vraťte se, bojovníku boží, vraťte se šťastně, neboť jsme vás tu milovali upřímně. Svatý Rafael vás doprovázej, me dítě, můj synáčku milovaný!

— Hned učiním přípravy — řekl pan Ondřej vesele, objímaje kněze — přestrojím se po švédsku, pracen si připravím — vy, otče, zatím zaříkávání ještě zadržte na tuto noc, neboť mlha je sice ku prospěchu Švédů, ale také mně.

— A nechcete se vyzpovídati, prve než odejdete?

— Jak by jinak! Bez toho bych nešel, neboť ďábel by měl přístup ke mně.

— Tím tedy začněte.

Pan Petr odešel z cely, a Kmitic poklekl u kněze a očistil se z hříchu svých. Potom vesel jako pták již odběhl, aby přípravy provedl.

Asi o dvě hodiny později, za hluboké noci zaklepal znovu na celu kněze Kordeckého, kdež také pan Czarniecki na něho čekal.

Oba sotva pana Ondřeje poznali, jaký z něho byl znamenitý Švéd. Vousy si zakroutil pod oči a při koncích rozčesal, nasadil si šikmo do čela klobouk s pérem, i vyhlížel zcela jako nějaký jezdecký důstojník znamenitého rodu.

— Bůh ví, člověk bezděky na šavli sáhne, když se naň podívá! — řekl pan Petr.

— Dejte svíce dál, něco vám ukáži! . . .

A když kněz Kordecki kvapně svíci odstranil, položil pan Ondřej na stůl pytlík na půl druhé stopy dlouhý a silný jako paže silného muže, ušitý ze smolnatého plátna do tvrda prachem nacpaný. Z jednoho konce visel provázek sirou napuštěný.

— Nuže — řekl, — až já tomu bořidlu do huby dám tohle sousto a provázek podpálím, dozajista mu břicho pukne.

— Luciper by pukl! — zvolal pan Czarniecki.

Leč vzpomenuv, že nečisté slovo lépe nevyslovit, udeřil se přes ústa. —

— A čím provázek podpálíte? — zeptal se kněz Kordecki.

— V tom je celé nebezpečí výpravy, nebo musím oheň vykřesat. Mám dobrý křemen, hubku suchou, křesadlo z pořádné ocele, ale hluk způsobím a mohou mne zpozorovati. Provázek, doufám neuhasne, bude viset dělu u brady a nebude možná ho zahlédnouti, nebo bude doutnat rychle, ale mne mohou dohoniti, a já do kláštera se utéci nemohu.

— Proč byste nemohl? — zeptal se kněz.

— Proto, že by mne výbuch zabil. Jak na provázku jiskru zahlédnu, hned musím, což síly stačí, stranou utíkati a asi dvě stě kroků pod náspem na zem se položiti. Teprve po výbuchu polezu ke klášteru.

— Bože, Bože, tolik nebezpečenství! — řekl převor, zvedaje oči k nebi.

— Otče milovaný, tak jsem jist, že se k vám vrátím, že se mne ani nezmocňuje rozcitlivění, jemuž jindy při podobných příležitostech propadám. Ale o to nejde. Buďte zdrávi a modlete se, aby mi dal Bůh štěstí! Doprovoďte mne jenom k bráně!

— Jakže? Hned chcete jít? — zeptal se Czarniecki.

— Mám čekat, až se rozední nebo až mlha sejde? Což mi hlava není milá!

Leč té noci pan Kmitic neodešel neboť právě když k bráně došli, jako na zlost počalo se vyjasňovati i bylo slyšeti jakýs ruch při velkém díle.

Ráno se obležení přesvědčili, že převezeno bylo na jiné místo.

Dostali asi Švédové nějakou zprávu, že je zeď při jižní baště zvláště slabá, a tam rozhodli se obrátiti největší palbu. Snad nebyl kněz Kordecki dalek té věci neboť předešlého dne bylo viděti starou Kostuchu, ana vychází z kláštera, a bylo jí hlavně užíváno, když šlo o to, aby mezi Švédy falešné zprávy roztrušovala. Buď jak buď, byla to ze švédské strany chyba, neboť obležení mohli nyní opraviti zeď silně poruchanou, a učiniti nový otvor, vyžadovalo přece několika dnů.

Noci byly stále jasné. Střílenu bylo se strašlivým úsilím. Duch pochybnoství počal opět poletovati nad obleženými. Mnozí šlechtici chtěli se prostě poddati, a někteří mnichové pozbývali rovněž srdnatosti. Oposice nabírala síly a významu. Kněz Kordecki jí čelil s velikou energií, ale zdraví jeho bylo ohroženo. Zatím Švédům přicházely nové posily a nové zásoby z Krakova, zejména strašlivé náboje v podobě železných rour, naplněných prachem a olovem. Ty způsobily ještě více strachu než škody obleženým.

Kmiticovi bylo ve tvrzi úzko od té doby, co se rozhodl, že prachem nejzhoubnější dělo vyhodí. Den co den roztesknění pohlížel na svůj pytlík prachu, který ještě zvětšil tak že byl téměř loket dlouhý a silný jako holeň boty.

Každého večera žádostivě pohlížel v tu stranu, kde bylo dělo, a potom si oblohu prohlížel jako astrolog. Ale měsíc, jenž jasně osvětloval sněhové plochy, marně stále jeho předsevzetí.

Náhle nastala odleva, mraky zakryly obzor a noc byla temná. — Pan Ondřej se rozveselil, jako by ho na sulianův trůn posadili, a sotva půlnoc udeřila, byl u pana Czarnieckého ve svém jezdeckém oděvu s pytlíkem prachu pod paží. —

— Jdu! — řekl.

— Počkejte, oznámím to převorovi.

— Dobrá. —Nuže, pane Petře, políbte mne a jděte pro kněze Kordeckého.

Czarniecki srdečně ho poceloval i odběhl. Sotva ušel asi tři sta kroků, zabělal se před ním Kordecki. Sám se domyslil, když se setmělo, že Kmitic odejde, i šel, aby se s ním rozloučil.

— Babinič je připraven. Čeká jen na vaši velebnost.

— Spěchám, spěchám! — odpověděl kněz. — Matko boží, pomoz mu a zachraň ho!

Po chvíli stanuli oba u průchodu, kde pan Czarniecki Kmitice zůstavil, leč po panu Ondřeji už nebylo ani sledu.

— Odešel! . . . — řekl kněz Kordecki překvapen.

— Odešel! — opakoval pan Czarniecki.

— A ten zrádce! . . . — řekl převor smutně dojat, — chtěl jsem mu ještě tento škapulíř pověsiti na šíji . . .

Umlkli oba; ticho bylo vůkol, neboť pro tmu příliš velikou nebyl stříleno ani z té, ani z oné strany. Náhle pan Czarniecki zašeptal:

— Jako že mi je Bůh milý — ani se nesnaží, aby šel tiše! Slyší vaše velebnost kroky? Sníh mu chrupe pod nohami.

— Nejsvětější Panno! ochraň sluhu svého! — opakoval převor.

Nějakou chvíli oba pilně naslouchali, dokud rázné kroky a rupot sněhu neutichly.

— Velebnosti — zašeptal Czarniecki, — chvílemi myslím, že se mu to podaří, a nic se a něho nebojím. Šel, chlapík, jako by byl mířil do výčepu, aby se napil koralky . . Má smělosti ten člověk! Buď brzo o hlavu přijde nebo hetmanem bude. Kdybych ho neznal, sluhu Marie, myslil bych, že má . . Dej mu, Bože, štěstí, neboť šlechtice jemu podobného není v celé Republice.

— Je tak tma! Tak tma! — řekl kněz Kordecki, — a oni se od posledního výpadu mají na pozoru. Může padnouti na celou řadu, ani se neohlédne.

— To nemyslím; pěchota je na stráži, to vím, a mají se velice na pozoru, ale stojí na náspu, nikoli před náspem, nikoli před jícny vlastních děl. Neuslyší-li kroky jeho, snadno se může dostati pod násep, a ten sám ho pak až ochrání. —

Pan Czarniecki si odkašlal, neboť očekáváním a obavou počala mu srdce prudce bíti a nedostávalo se mu dechu.

Kněz posílal požehnání do temnosti.

Náhle třetí osoba se zastavila u rozmlouvajících. Byl to pan mečník sieradský.

— Co se děje? — zeptal se.

— Babinič šel dobrovolně prachem dělo vyhodit.

— Jak že? Co?

— Vzal pytlík prachu, provázek sirou prosycený a křesadlo — — a odešel.

Pan Zamoyski stiskl si hlavu oběma rukama.

— Ježíši! Maria! Ježíši! Maria! — křičel. — Sám jediný?

— A kdo mu to dovolil? Vždyť je to nemožnost!

— Já! Pro moc Boží je vše možné, ano i jeho šťastný návrat! — odpověděl kněz Kordecki.

Zamoyski umlkl. Czarniecki počal prskati vzrušením.

— Modleme se! — řekl kněz.

Klekli všichni tři a počali se modliti. Ale nepokoj oběma rytířům zvedal vlasy na hlavě. I plynulo čtvrt hodiny, půl hodiny, hodina — dlouhá hodina jako věčnost.

— Již snad nebude nic! — řekl pan Petr Czarniecki. A z hluboka si oddechl.

Náhle v dálce vyletěl sloup ohně a hukot, jako by všechny hromy celého nebe se přivalily na zemi, otřásl hradbami, kostelem i klášterem.

— Vyhodil! vyhodil! — křičel pan Czarniecki.

Nové výbuchy přehlušily další jeho slova.

A kněz vrhl se na zemi a zvedaje ruce do výše, volal:

— Matko Nejsvětější! Opatrovnice! Patronko! Vrať ho šťastně!

Na hradbách nastal ruch. Posádka nevedouc, co se stalo, chopila se zbraně. Mniši vybíhali ze svých cel. Nikdo nespal. I ženy se sběhly. Otázky a odpovědi se počaly křižovati jako blýskavice.

— Co se stalo.

— Útok!

— Švédské dělo se roztrhlo! — volal jeden z dělostřelců.

— Zázrak! Zázrak!

— Největší dělo je zničeno!

— Kde je kněz Kordecki!

— Na hradbách! Modlí se! On to provedl!

— Babinič vyhodil dělo do povětří! — volal pan Czarniecki.

— Babinič! Babinič! Chvála Panně Nejsvětější! Již nám nebude škoditi.

Zároveň doléhal ke klášteru hluk z tábora švédského. Na všech náspech zaplály ohně.

Bylo slyšeti stále větší poplach. Při světle ohňů bylo viděti houfy vojáků, pohybujících se nepořádně

Cenné desetidollarové bankovky.

"Nemohu jinak," píše pan Štěpán Grych z Wilmo, Ont. Can., "než písemně Vám oznámiti, že můj syn, Jan Grych, jenž trpěl velice se žaludkem, byl vyléčen využitím dvou láhví Hoboka, jež jsem mu opatřil. Radil se s mnoha lékaři bez úspěchu. Vše co pro něj udělati bylo, že mu pomohli od mnohých, cenných desetidollarových bankovek, jež brávali za své tak zvané služby. Jsme všickni šťastni z jeho uzdravení a on říká, že vždy bude odporučovati Hoboko za nejlepšího ze všech lékařů, kamkoliv přijde."

Dra. Petra Hoboko, starý, bylinný lék zaujímá místo sám pro sebe na poli léků. Tisícové dosvědčili jeho zdraví skýtajících vlastností. Nelze ho dostati v lékárnách. Zvláštní jednatelé dodávají ho lidem přímo z laboratoře. Zajímavý příběh o jeho objevu před více než sto roky a jak si získal takové lidové přízně, sděleno jest v časopise a v brožůrce, jež posílají na každou adresu zdarma Dr. Peter Fahrney & Sons, 19-25 So. Hoyne Ave., Chicago, Ill.

Kašlete?

Zda-li ano, tedy ten kašel ihned zastavte. A to snadno půjde, vezmete-li v čas

Stále kašlal.
"Nastudil jsem se, kašlal jsem bez ustání," píše pan W. Wolanzyn, z Westton, W. Va., "zvláště, když jsem se někdy napil studené vody. A vždy jsem jíti musel, poněvadž pracuji při hlavním pletivu v plechárně. To jsem četl v časopise o Severově Balsámu pro plíce a po využití 25 centové lahvičky, kašel přestal a cítím se teď zdráv."

Severův Balsám pro plíce

(Severa's Balsam for Lungs). Zkuste tento lék v léčení kašle, nastuzení, chraptivosti, zápalu průdušek, krupu a zajíkavého kašle. Jest lahodné chuti a výtečný pro dítky i dospělé. Ceny 25 a 50 centů. Všude v lékárnách.

Bolesti na prsou
z nastuzení a jiné, podobné bolesti a křeče rychle odstraňuje **Severův Gothardský olej** (Severa's Gothard Oil). Jest to výtečné mazání čili liniment. Ceny: 25 a 50 centů, všude v lékárnách.

Severův český kalendář
na rok 1916 jest již hotov a rozdáván je všude v lékárnách na požádání. Nemá-li je váš lékárník, pište si ob přímo. Mějte jej stále po ruce, po celý rok.

W. F. SEVERA CO., - CEDAR RAPIDS, IOWA

NEJSTARŠÍ A NEJLEPŠÍ MÍSTO PRO SCHŮZKY JEST
ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC.
V ČÍSLE 1306 FARNAM ULICE.
Pravá importovaná piva na čepu. PLZEŇSKÉ z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hoforaunich Bavaria pivo. Pivo Anheuser-Bush a světoznámé Faust získalo rozsáhlou reputaci.
Kavárna pro dámy nalézá se na druhé podlaze.

FRANK YUN
vlastní čisté a hojně zásobený
řeznický a uzenářský obchod
V ČÍSLE 2206 JIŽ. 16., OMAHA.
Bohatý výběr čerstvého masa, nejlepší jakosti a za ceny nejlevnější. Veškeré výrobky uzenářské těší se té nejlepší jakosti. Objednávky možno učiniti telefonem: Douglas 3422.

Pozor! Pozor!
Buďte bedlivými, když opouštíte káru a neobcházejte ji nikdy zadem, dokud jste se dříve nepřesvědčili, že nejede jiná kára opáčným směrem. Nepozornost může snadno býti příčinou vážné nehody. Pomozte nám svým počkáním, zabránit možnému případu neštěstí.
Omaha & Council Bluffs Street R.R. Co.

DO YOUR OWN SHOPPING
"Onyx" Hosiery
Gives the BEST VALUE for Your Money
Every Kind from Cotton to Silk, For Men, Women and Children
Any Color and Style From 25c to $5.00 per pair
Look for the Trade Mark! Sold by All Good Dealers.
WHOLESALE Lord & Taylor NEW YORK

"Staré Spolehlivé"
Metz
Omažské oblíbené pivo
WM. J. SWOBODA, malo-obchodník. Tel. Doug. 222

Nejlepším místem k nakupování stavebního dříví, jest
Česká dřevařská ohrada.
Chicago Lumber Co.,
na 14. a Marcy ul., Omaha, Neb. 491f
Čeští prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obslouží.

F. DVOŘÁK, prodavač vepřů. ART. ROGERS, prod. dobytka.
AL. POWELL, prodavač ovcí.
Dvořák Commission Co.
Telefonujte neb pište nám a dostanete bezodkladnou odpověď. —
Tel. No. 607 — Res. Phones: No. 2118 — No. 3780.
Room 216 Exchange Bldg., SOUTH OMAHA